

Notat etter innspillsmøte om stimuleringsordninger for frivilligheten og idretten 25.8.20

Koronapandemien har rammet hele samfunnet på alle nivå. Frivilligheten er en stor del hverdagen til folk, og mange av møteplassene, aktivitetene og tilbudene som drives av frivillige organisasjoner starter nå opp igjen. Den enkelte organisasjon bærer selv hovedansvaret for å tilpasse virksomheten sin til situasjonen. Samtidig er det viktig at myndighetene legger til rette, slik at krisen ikke gjør at vi mister organisasjonsmangfoldet.

Usikkerhet er den nye normalen

Selv om smittesituasjonen nå er bedre enn i vår vil både resten av 2020, og trolig også 2021, være preget av stor usikkerhet. Ingen kan forutsi hvordan smittesituasjonen i samfunnet utvikler seg. Det vil derfor alltid være en risiko for at planlagte aktiviteter må avlyses eller endres for å hindre smittespredning. Usikkerheten og selve smittesituasjonen påvirker organisasjonenes mulighet til å gjennomføre aktiviteter:

- Kostnaden ved å gjennomføre aktiviteter innenfor de gjeldende smittevern anbefalingene er høyere enn ellers. Dette inkluderer både kostnad til administrasjon, utstyr og personell knyttet til aktiviteter.
- Mange aktiviteter er avhengige av lokaler eller anlegg for å kunne gjennomføres. Mange aktuelle lokaler er enten ikke tilgjengelige i det hele tatt, eller koster mer på grunn av økte krav til renhold, behov for større areal og flere rom for å ivareta smittevern.
- Mange aktiviteter planlegges og gjennomføres nå både som digitale og fysiske arrangementer. Dette øker kostnaden og arbeidsmengden for organisasjonene.
- Smittesituasjonen i samfunnet gjør at folk vegrer seg for å delta på aktiviteter.
- Organisasjoner rapporterer at det er mer utfordrende å engasjere frivillige i planlegging og gjennomføring av arrangementer og aktiviteter. I noen tilfeller er heller ikke alle ansatte tilgjengelige grunnet karantene eller sykdom.
- Både planlegging og gjennomføring er mer krevende med smitteverntiltak.
- Organisasjonene må forebygge risiko for avlysning av aktiviteter i så stor grad som mulig. Det betyr at man må planlegge for ulike gjennomføringer. Dette får konsekvenser

for innholdet i aktivitetene, omfanget, lokaliseringen, oppslutningen, administrasjon og tilretteleggingsarbeidet.

- Noen organisasjoner har målgrupper som er i risikogrupper, for eksempel eldre eller kronisk syke. Disse trenger organisasjonenes tilbud, men organisasjonene må jobbe på andre måter for å nå dem.
- Organisasjoner er usikre på hvordan medlemstallene vil utvikle seg framover når de i en periode ikke har kunnet være synlige i nærmiljøene eller på andre rekrutteringsarenaer slik de pleier. Vi er spesielt bekymret for situasjonen blant barn og unge i lavinntektsfamilier.

Økte kostnader og lavere inntekter er også et vesentlig hinder for å gjenoppta aktiviteter eller sette i gang med nye tiltak. Det er avgjørende at denne kostnaden ikke veltes over på organisasjonens medlemmer og deltakere i en situasjon hvor flere sliter økonomisk som følge av pandemien.

Hovedprinsipper

Vi er glade for at regjeringen vil stimulere til aktivitet gjennom økonomiske tiltak. For å støtte organisasjonsmangfoldet vil det være behov for flere ulike tiltak. Vi foreslår følgende hovedprinsipper for innretning av slike stimulerings tiltak, og også for å tilpasse eksisterende ordninger.

- Tiltakene må ha som formål å stimulere til aktivitet i frivillige organisasjoner innenfor de til enhver tid gjeldende lokale og nasjonale smittevernrestriksjoner. Midlene må bidra til å redusere den økonomiske usikkerheten ved å planlegge og gjennomføre aktiviteter.
- En bredde av organisasjoner må kunne benytte seg av tiltakene.
- For at tiltakene skal nå bredt ut må de være ubyråkratiske og i størst mulig grad baseres på informasjon det offentlige allerede har om organisasjonenes aktiviteter.
- Det offentlige må ta høyde for at det å gjennomføre aktiviteter i tiden framover vil kreve mer administrasjon og ha en høyere kostnad enn normalt.
- Tiltakene må støtte omstilling i organisasjonene, slik at de kan tilpasse virksomheten og sette i gang ny aktivitet. Det kan også bety at eksisterende ordninger må praktiseres mer smidig. Aktivitetsnivå i 2020 bør ikke brukes som grunnlag for beregning av framtidig tilskudd.

Foreløpige forslag

Ubyråkratiske stimuleringsmidler

Organisasjoner bør ha tilgang til midler som kan brukes til å dekke økte kostnader ved å gjenoppta aktiviteter innenfor gjeldende smittevernregime. For å gjøre dette minst mulig byråkratisk bør man i størst mulig grad gjenbruke informasjon om organisasjonenes aktiviteter som staten allerede har. Organisasjonenes sentralledd bør spille en rolle i formidlingen av midler for å sikre at midlene fører til økt aktivitet. Det bør også åpnes for å bruke midler på å synliggjøre aktiviteter som det er trygt å delta på og bidra til. Frivillighetens år 2022 bør sees i sammenheng med regjeringens innsats for å stimulere frivilligheten til å tilpasse seg "den nye

normalen".

Tiltakspakke for omstilling

For mange har dette vært en periode med rask omstilling, kreative løsninger og innovasjon. Behovet for omstilling er fortsatt til stede i den nye normalen. Omstilling handler ikke bare om å endre ressursbruk, det koster også penger. Omfattende digitalisering krever utstyr og opplæring i organisasjonene. Samtidig har mange av endringene stor verdi også etter krisen. Frivillighet Norge foreslår en tiltakspakke for omstilling hvor frivillige organisasjoner kan søke om støtte til investeringer som er gjort for å kunne opprettholde drift og tilpasse virksomheten i perioden og for å kunne sette i gang ny aktivitet innenfor de rammene som fortsatt gjelder. Det må være mulig å motta midler til nødvendige investeringer i utstyr, lokaler, anlegg, kurs, kompetanseheving og utvikling.

Tilpasning av eksisterende tilskuddsordninger

Den reduserte aktiviteten har ført til at mange organisasjoner ikke har hatt mulighet til å rekruttere medlemmer og støttespillere, gjøre investeringer og annen planlagt utvikling av virksomheten. Redusert aktivitet og svekket økonomi kan påvirke mulighetene for å søke støtte i lang tid fremover. Det er viktig at myndighetene viser fleksibilitet i de kommende årene, og ikke bruker aktivitetsnivået i 2020 som grunnlag for beregning av tilskudd. Eksempelvis kan en benytte tidligere år/gjennomsnitt av tidligere år som utgangspunkt. Det offentlige må i 2021 også ta høyde for at organisasjonene vil ha økte administrasjonskostnader for å drive aktiviteter innenfor smittevernreglene. Vi ber også om at forvaltere viser fleksibilitet slik at organisasjoner kan tilpasse aktivitetene sine til den usikre situasjonen.

Vi ønsker å bidra aktivt i dialog med Kulturdepartementet slik at den konkrete innretningen på tiltakene treffer sektoren best mulig.

Med vennlig hilsen

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær